

Syfilis 2020

Dette er revidering af notatet om syfilis 2020, da der blev modtaget flere anmeldelser af syfilis midt i marts 2021.

Baggrund

Landslægeembedet modtager anmeldelser af anmeldelsespligtige smitsomme sygdomme, herunder syfilis.

Anmeldelserne kvalitetssikres løbende, men alene på basis af anmeldelserne er det ikke altid muligt at afklare, om der er tale om et nyt tilfælde af syfilis eller om det drejer sig om tidligere syfilis (overstået syfilis). Trods den løbende kvalitetssikring kan det heller ikke udelukkes at ikke alle tilfælde af syfilis er anmeldt. Tallene der bliver præsenteret nedenfor skal derfor ses med disse forbehold.

Hvordan kan man blive smittet med syfilis?

Syfilis er seksuelt overførbart infektion som smitter ved ubeskyttet seksuel kontakt.

Statens Serum Institut skriver om infektion med syfilis at (1):

- ".... Smittestedet er hovedsageligt i eller ved kønsorganerne eller i munden*
- Risikoen for at blive smittet med syfilis efter ubeskyttet sex med en person, der har tidlig syfilis, er ca. 30-50 %*
 - Bakterien er meget følsom for varme og udtørring, men den kan overleve i væsker i flere døgn. Den kan derfor overføres i blod fra smittede personer*
 - Syfilis kan overføres via moderkagen fra mor til foster efter 10. graviditetsuge (medfødt syfilis) "*

Syfilistilfælde i 2020

I 2020 blev der i alt anmeldt 140 syfilistilfælde, fordelt på 140 personer.

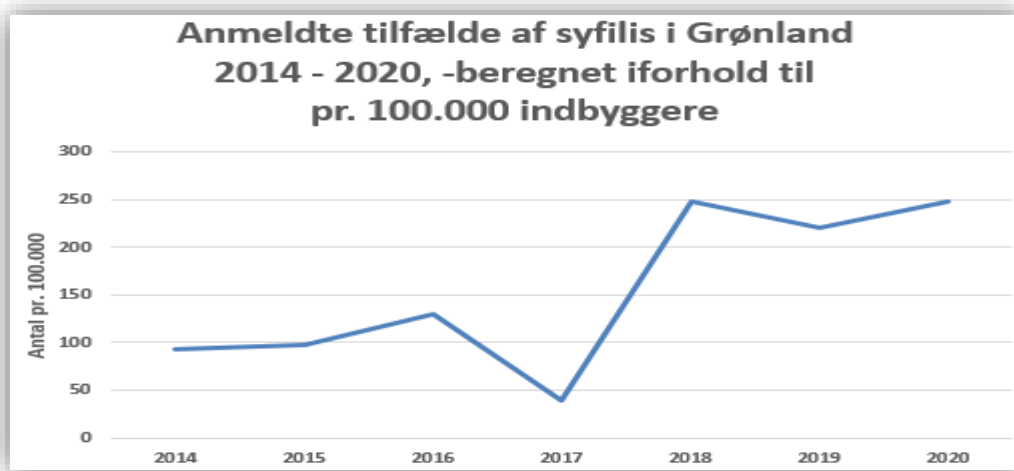
Ingen havde re-infektion inden for samme år i 2020, men 12 syfilistilfælde var re-infektion (re-smitte), hos personer der har været smittet med syfilis tidligere, nogle så langt tilbage som 2016. 3 af syfilistilfældene var 3. re-infektion.

Ved 9 af syfilistilfældene blev der noteret "kontakt opsporing" i anmeldelserne. D. v. s. at de "kontaktopsporede" var nogen, der blev fundet smittet, efter at være blevet angivet som kontakter til en person, der for nyligt var blevet konstateret smittet med syfilis.

Ved 25 af syfilistilfældene blev der noteret i anmeldelserne, at der var sår på kønsorganerne, ved 1 at der var sår i munden.

Sår er et symptom på syfilis på primær stadiet. Ubehandlet syfilis kan give alvorlige helbredsproblemer i 4. stadie, såsom infektion i hjernen (1).

Syfilistilfælde fra 2014 til 2020

Figur 1: Syfilis tilfælde pr. 100. 000 indbyggere fra 2014 til 2020.

I figur 1 ses et fald fra ca. 250 syfilistilfælde pr. 100.000 (10^5) i 2018 til 220 syfilis tilfælde i 2019. Derefter ses en stigning fra 2019 til 2020 til 236 syfilistilfælde pr. 10^5 indbyggere.

De seneste tal fra Danmark viser 9,3 syfilistilfælde pr. 10^5 i 2018 Danmark (3). Det vil sige, at forekomsten af syfilis stadig er noget højere i Grønland end i Danmark.

Aldersfordelingen

Aldersgrupper	Mænd	Kvinder	Total (procent)
10-14	0	4	4 (2,9 %)
15-19	11	23	34 (24,3 %)
20-24	10	22	32 (22,9 %)
25-29	10	14	24 (17,1 %)
30-34	7	5	12 (8,6 %)
35-39	5	2	7 (5,0 %)
40-44	2	1	3 (2,1 %)
45-49	5	4	9 (6,4 %)
50-54	2	4	6 (4,3 %)
55-59	4	1	5 (3,6 %)
60-64	1	2	3 (2,1 %)
>69	1	0	1 (0,7 %)
Total (procent)	58 (41,4 %)	82 (58,6 %)	140 (100 %)

Gennemsnitsalderen var 28,5 år, med spændvidde fra 13 til 69 år. Gennemsnitsalderen lidt mindre i 2020 i forhold til gennemsnitsalderen i 2019, som var 29,1 (2). Dertil var gennemsnitsalderen 10 år mindre end de seneste tal fra Danmark, hvor gennemsnitsalderen var 39 år (3).

Blandt de anmeldte tilfælde af syfilis sås de 58 (41,4 %) hos mænd og de 82 (58,6 %) hos kvinder (tabel 1). Dertil viser data, at gennemsnitsalderen var 5 år lavere hos kvinder, nemlig 26,2 år mod mændenes 31,7 år.

I 2019 sås de fleste tilfælde også hos kvinder (2). Tallene var også her anderledes i Danmark hvor SSIs seneste opgørelse af syfilistilfælde fra 2018 (3), viser at 84 % af tilfældene forekom blandt mænd.

I data fra Grønland fra 2020 ses, at der kun var opgivet 1 (0,7 %) tilfælde af smitte, hvor der står at vedkommende har haft sex med en af samme køn. Tallene fra Grønland tyder på, at næsten alle tilfælde af smitte skete efter heteroseksuel seksuel kontakt. SSIs opgørelse af syfilistilfælde i Danmark viser, 72 % af smittetilfældene forekom blandt mænd der havde haft sex med mænd.

Tabel 1 viser også fordelingen af tilfældene hos begge køn fordelt på 5-årige aldersgrupper hvor de fleste, i alt 24,3 %, var mellem 15 og 19 år. 47,2 % af tilfældene ses i aldersgruppen 15-24 år. Og 32,1 % (n= 45) af alle tilfældene var kvinder mellem 15-24 år.

Dertil viser tabel 1, at antal syfilistilfælde falder kraftigt fra alderen 30 år til 45 år. Men i alderen fra 45-54 stiger antallet af syfilistilfælde igen. I aldersgruppen 60 år og opefter er der meget få syfilistilfælde.

I bilag 1, fig. 5 ses fordelingen af tilfælde på 10-årige aldersgrupper. Aldersgruppen med fleste syfilistilfælde var gruppen af 20-29-årige. I 2019 fandtes de fleste syfilistilfælde også i aldersgruppen 20-29 år (2). Det adskiller sig fra tal fra Statens Serum Institut, SSI (3), som viser at de fleste syfilistilfælde i Danmark i 2018 fandtes i aldersgruppen 40-49-årige.

Syfilistilfælde i aldersgruppen 15 + pr. 10⁵ og 1.000 indbyggere

Tabel 2: Antal syfilistilfælde i aldersgruppen 15 + år per 10⁵ og 15-59 år pr 1.000*			
	Mænd	Kvinder	I alt
Antal syfilistilfælde i 15+ år	58	79	137
Indbyggere i aldersgruppen 15+ år*	23.684	21.010	44.694
Syfilistilfælde pr. 10 ⁵ i aldersgruppen 15 år+	244,9	376,0	306,5
Antal syfilistilfælde i 15-59 år	56	77	133
Indbyggere i aldersgruppen 15-59 år*	18.970	17.214	36.184
Syfilistilfælde per. 1.000 i aldersgruppen 15 -59 år	3,0	4,5	3,7
* Beregnet i forhold til midtårsbefolkning (per 1. juli 2020), som findes i www.stat.gl , tabel BEXSTM3			

Tabel 2 viser at Grønland har en forekomst af syfilistilfælde på 306,5 pr. 10⁵ i alderen fra 15 år og opefter.

Tabellen viser også at Grønland har en forekomst af syfilistilfælde på 3,7 pr. 1.000 i alderen fra 15 til 59 år.

Syfilis hos unge under 20

Tabel 3: Antal unikke positive syfilistilfælde, befolkningsstørrelse og forekomst pr. 1.000 blandt unge under 20 (≤ 20 år) med syfilis, 2020*			
Antal syfilistilfælde*			
Alder	Mænd	Kvinder	Total
13	0,0	2,6	1,3
14	0,0	8,3	4,2
15	0,0	10,7	5,3
16	2,8	9,0	5,8
17	8,0	11,8	9,8
18	16,3	24,2	20,3
19	2,7	7,9	5,4
20	5,5	11,1	8,3
Totalt antal	4,4	10,6	7,5

* Note: Se beregningen på bilag 2

Data viser, at 38 ud af 140 smittede var teenagere (11 mænd og 27 kvinder). Af dem var 4 piger under 15 år, herunder en på 13 år. I alt 4 mænd og 15 kvinder var under 18 år da de fik konstateret smitte med syfilis.

Tabel 3 viser, at forekomsten af syfilis hos unge under 20 år var over dobbelt så stor hos piger i forhold til drenge. Forekomst af syfilis var 10,5 pr. 1.000 hos pigerne i den aldersgruppe og 4,4 pr. 1.000 hos drengene (≤20 år).

Ligeledes ses det i tabel 3, at forekomsten af syfilis blandt 14-årige piger var over 8 gange så høj sammenlignet med forekomsten blandt drenge.

Blandt de 15, 17 og 20-årige piger ses en forekomst over 10 pr. 1.000, mens en tilsvarende høj forekomst først ses de blandt de 18-årige hos drengene. Det mest alarmerende fund var en forekomst på over 20 pr. 1000 blandt piger på 18 år.

Samlet set var forekomsten af syfilis højest blandt de 18-årige, hvor der var 20,3 syfilistilfælde pr. 1.000 (tabel 3).

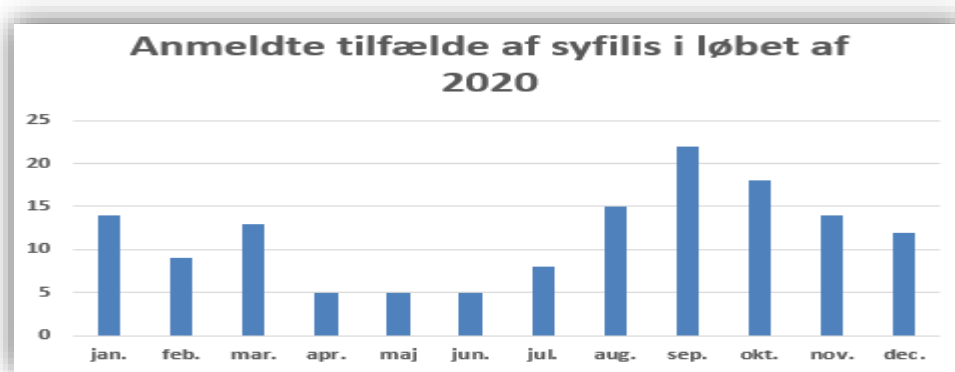
Syfilis hos unge under 20 år fordelt på sundhedsregioner

Tabel 4 viser at de fleste syfilistilfælde blandt mindreårige (under 15 år) fandtes i Sundhedsregion Sermersooq og Sundhedsregion Kujalleq.

Tabel 4: Syfilistilfælde blandt unge under 20 år i 2020 fordelt på sundhedsregioner		
Region	Mindreårige (10-14-årige)	Umyndige (10-17-årige)
Sundhedsregion Sermersooq	2	7
Sundhedsregion Disko	0	5
Sundhedsregion Avannaa	0	2
Sundhedsregion Qeqqa	0	0
Sundhedsregion Kujalleq	2	5
I alt	4	19

Derudover viser tabel 4, at de fleste syfilistilfælde blandt umyndige (under 18 år) fandtes i Sundhedsregion Sermersooq, efterfulgt af Sundhedsregion Disko og Sundhedsregion Kujalleq.

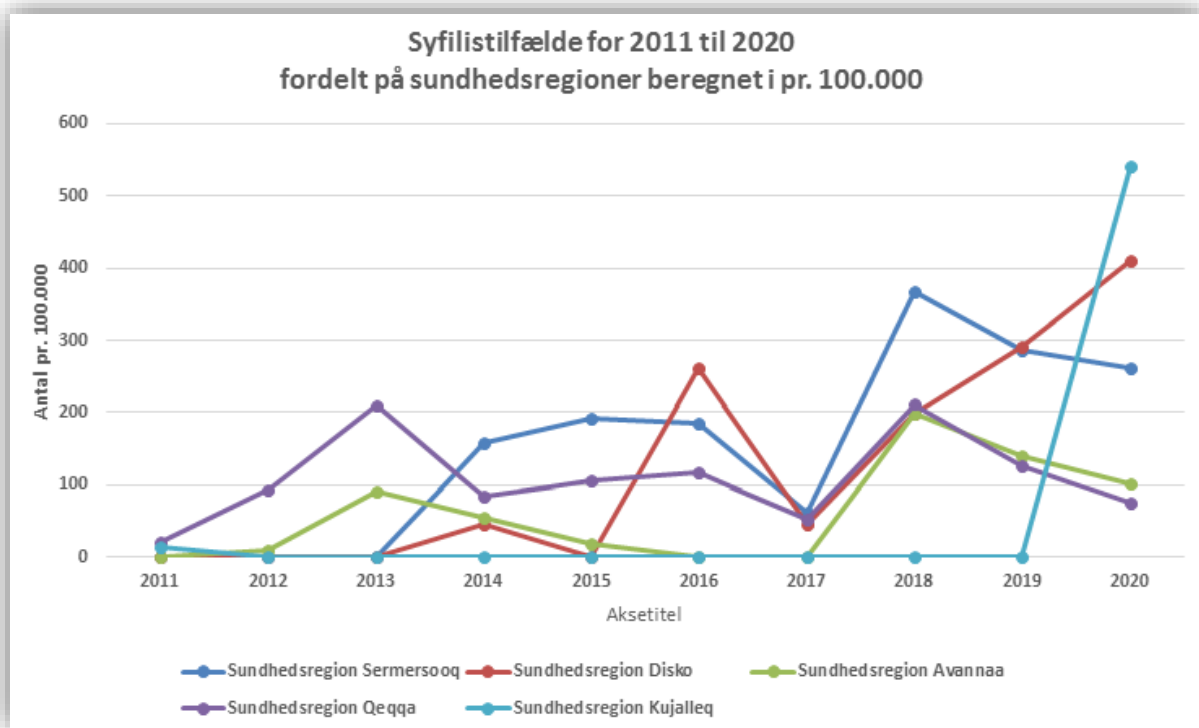
Syfilistilfælde i 2020 fordelt på måneder

Figur 2: Syfilistilfælde i 2020 fordelt på prøvedato, dvs. den dato hvor blodprøven blev taget.

I figur 2 ses hvilken måned diagnosen er stillet, med udgangspunkt i prøvedatoen. Det ses at de fleste diagnoser blev stillet i september måned, næstflest i oktober og august måned, og færrest i månederne fra april til juni.

Syfilistilfælde fordelt på sundhedsregioner

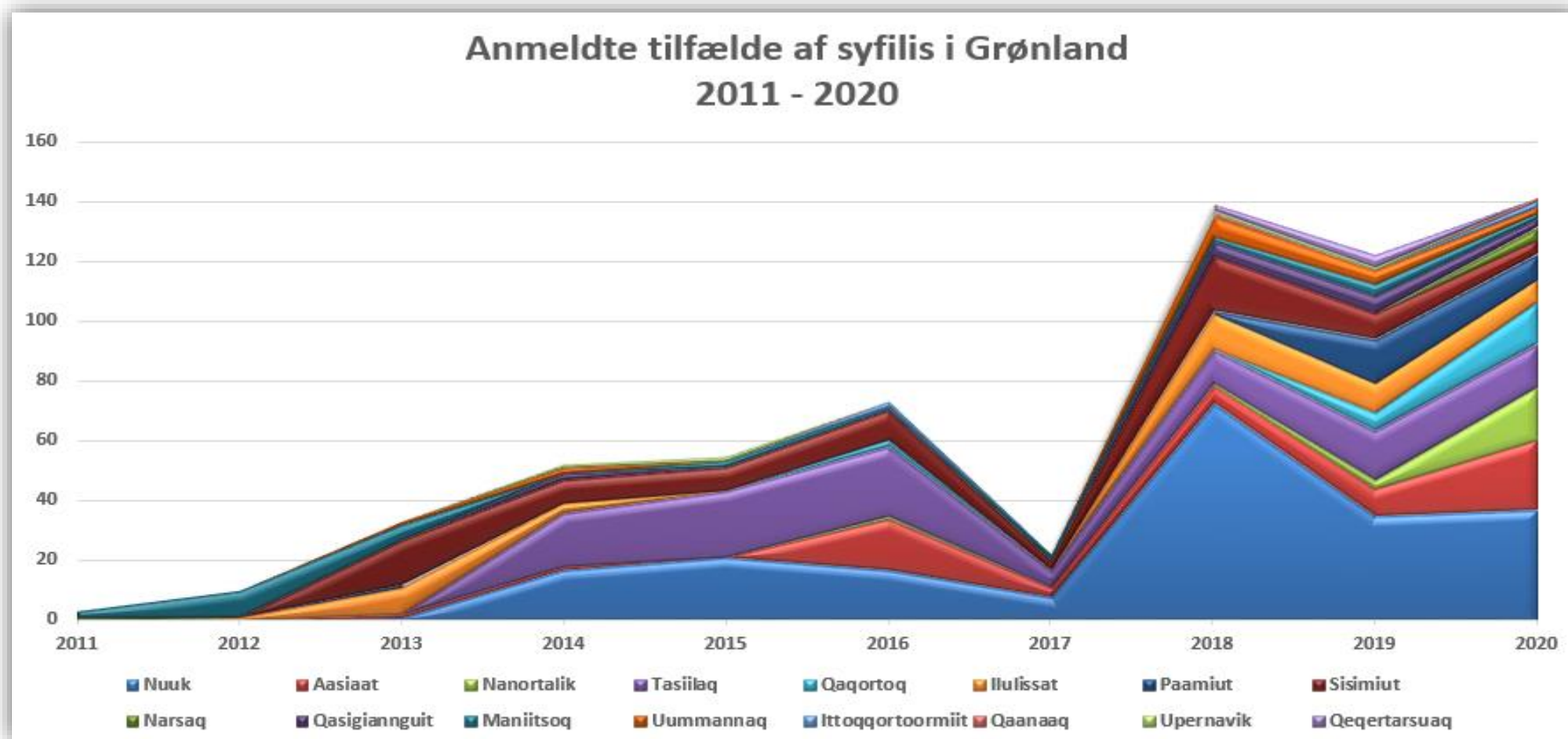

Figur 3: Syfilistilfælde pr. 100.000 indbyggere fordelt på sundhedsregioner fra 2011 til 2020.

Figur 3 viser syfilistilfælde fra 2011 til 2020, i rækkefølge fra flest til færrest;

1. I Sundhedsregion Kujalleq ses en meget kraftig stigning af antal tilfælde fra 2019 til 2020. Anmeldelserne fra Sundhedsregion Kujalleq viser, at der i 4 tilfælde er foretaget "kontakt opsporing". Øget fokus på kontaktopsporing kan have haft betydning for den kraftige stigning i antallet af anmeldte syfilistilfælde.
2. I Sundhedsregion Disko ses et kraftigt fald fra 2016 til 2017, men derefter en kraftig stigning af antallet af tilfælde fra 2017 til 2020.
3. I Sundhedsregion Sermersooq ses et stigende antal tilfælde i perioden fra 2013 til 2016. Ligeledes ses en kraftig stigning fra 2017 til 2018, men herefter ses en faldende tendens i antallet af tilfælde.
4. I Sundhedsregion Avannaa ses en kraftig stigning i antallet af tilfælde fra 2017 til 2018, faldende igen fra 2018 til 2020.
5. I Sundhedsregion Qeqqa ses en stigning i antallet af tilfælde fra 2014 til 2018, men faldende igen fra 2018 til 2020.

Syfilistilfælde i 2020 fordelt på kommunerne

Figur 4: Antal syfilistilfælde fordelt på kommuner i perioden 2011 til 2020 i rækkefølge, med byen med de fleste tilfælde i 2020 i bunden og byen med de færreste på toppen.

Syfilistilfælde fordelt på byer

Figur 4 viser, at de fleste syfilistilfælde fandtes i Nuuk (blå), efterfulgt af Aasiaat (rød) og Nanortalik (lysegrøn).

Der var i alt 37 tilfælde af syfilis i 2020 i Nuuk, hvilket var en stigning med 2 tilfælde i forhold til 2019. Der sås dog et betydeligt fald i forhold til antallet af anmeldte tilfælde i 2018.

Der var i alt 23 tilfælde af syfilis i Aasiaat i 2020, hvilket var en betydelig stigning i forhold til sidste år, hvor der anmeldtes 9 syfilistilfælde. Anmeldelserne fra Aasiaat indsendes nu af en enkelt ansvarsperson, hvilke kan have betydning for stigningen i anmeldelser i forhold til tidligere år.

Derudover viser figur 4, at der i Nanortalik var en kraftig stigning i forhold til 2019. Hvor der i 2019 anmeldtes 3 syfilistilfælde var der i 2020 18 anmeldelser.

Antallet af syfilistilfælde i Ilulissat viser et fald fra 10 i 2019 til 8 syfilistilfælde i 2020. Også i Paamiut sås et fald fra 15 i 2019 til 8 syfilistilfælde i 2020.

Ved 9 af syfilistilfældene blev der noteret i anmeldelserne, at den smittede person bor i en bygd.

Bemærkninger

Denne statistik er baseret på anmeldte syfilistilfælde modtaget i 2020, senest d. 22. marts 2021. Der kan derfor komme flere anmeldelser af syfilis, med blodprøvedato fra 2020 efter notatets udgivelse.

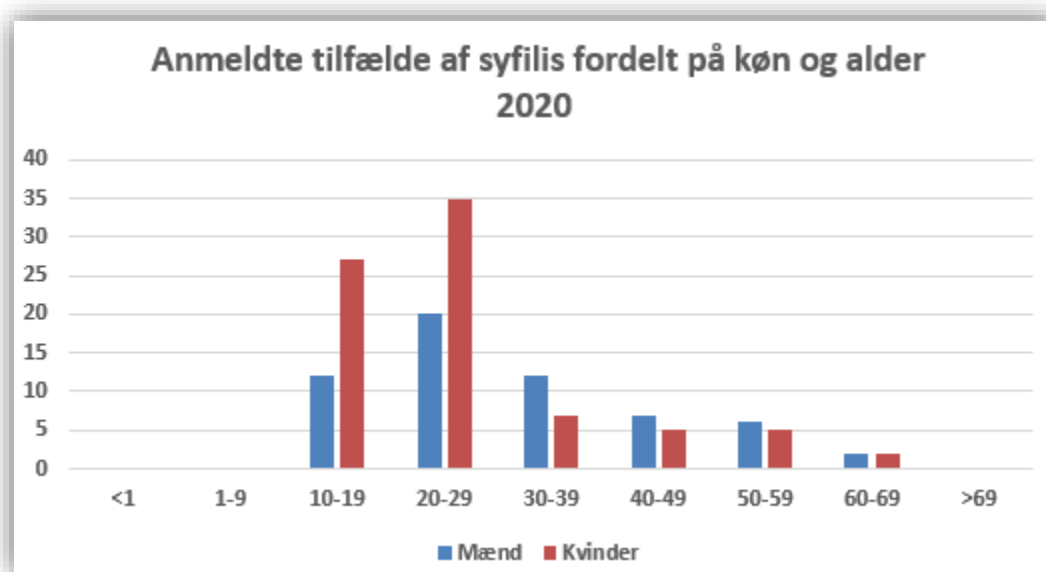
Hvis der indgår flere anmeldelser vil disse komme med i syfilis statistik 2020 i statistikbanken hos Grønlands Statistik (www.stat.gl) i 2021.

Angivelse af sår og oplysninger om kontaktopsporing eller sex med personer af samme køn kan være underrapporteret, hvorfor der tages forbehold for disse tal.

Reference:

1. Statens Serum Institut: "Syfilis". Senest redigeret den 14. november 2019: <https://www.ssi.dk/sygdomme-beredskab-og-forskning/sygdomsleksikon/s/syfilis>
2. Syfilis i Grønland i 2019: https://www.nun.gl/emner/udgivelser/aarsberetninger/sundhedsfaglige_notater_vedroerende_2019?sc_lang=da
3. Statens Serum Institut: Syfilis - opførelse over sygdomsforekomst 2018: <https://www.ssi.dk/sygdomme-beredskab-og-forskning/sygdomsovervaagning/s/syfilis---opgoerelse-over-sygdomsforekomst-2017>

[Bilag 1.](#)

Figur 5: Syfilistilfælde fordelt på aldersgrupper og køn.

[Bilag 2](#)

Tabel 5: Beregning af syfilistilfælde pr. 1000

5a. Antal syfilistilfælde

5b. Befolkningsstørrelse

5c. Forekomst pr. 1.000 blandt unge under 20 år med syfilis, 2020

5a. Antal syfilistilfælde *			
Alder	Mænd	Kvinder	Total
13	0	1	1
14	0	3	3
15	0	4	4
16	1	3	4
17	3	4	7
18	6	9	15
19	1	3	4
20	2	4	6
Totalt antal	13	31	44
* Note: Modtagne syfilis anmeldelser			
5b. Befolkningen i udvalgte aldersgrupper (pr. 1. juli 2020)*			
13	384	386	770
14	362	360	722
15	383	375	758
16	360	335	695
17	373	340	713

18	367	372	739
19	365	382	747
20	362	361	723
I alt	2.956	2.911	5.867
*www.stat.gl, tabel BEXSTM1			
5c. Syfilistilfælde pr. 1.000 i aldersgruppen			
13	0,0	2,6	1,3
14	0,0	8,3	4,2
15	0,0	10,7	5,3
16	2,8	9,0	5,8
17	8,0	11,8	9,8
18	16,3	24,2	20,3
19	2,7	7,9	5,4
20	5,5	11,1	8,3
I alt	4,4	10,6	7,5